

Kümülatif (birikimli) kalemlerden oluştuğu için bilanço daha az değişkenlik gösteren bir tablodur ve fiyatlamalar üzerinde etkisi kısıtlıdır. Bilanço, şirketin finansal durumunu anlatır ve varlıklar ile bu varlıkların elde edilmesinde kullanılan kaynakları gösterir. Toplam varlıklar toplam kaynaklara eşittir.

Varlıklar

Varlıklarımızı iki başlık altında inceliyoruz: dönen varlıklar ve duran varlıklar. Dönen varlıklar bir yıl içerisinde nakde dönüştürülebilen varlıklarken duran varlıklar daha uzun dönemli varlıklarımız. Toplam varlıkların artması şirketin büyüdüğünü işaret eden göstergelerden biridir.

Dönen Varlıklar

Nakit ve Nakit Benzerleri: Şirketin kasasında bulunan nakit ile vadeli ve vadesiz mevduatta değerlendirilen nakitlerin bulunduğu kalemdir. Nakit ve nakit benzerlerine ilişkin değişimler nakit akım tablosunda belirtilir. Temettü dağıtma döneminde nakitlerde düşüş görülmesi normaldir. Şirketler nakit pozisyonları dolayısıyla faiz geliri elde eder ve bu gelir tablosuna finansman geliri olarak kaydedilir.

Stoklar: Şirketin hammadde, yarı mamul ve ticari mallarının bulunduğu kalemdir. Stoklar bilançoya üretim maliyetleri ile kaydedilir. Üretim maliyetleri döviz olan ürünler için kur yükselişleri stokların nominal olarak yükselmesine sebep olabilir. Stoklardaki aşırı yükselişler ise satışların yavaşlaması olarak yorumlanır ve ekonomik durgunluk zamanında stoklarda şişme görülebilir.

Ticari Alacaklar: Şirketler, vadeli yaptıkları satışlardan kaynaklanan alacaklarını bu kaleme kaydeder. Ticari alacaklardaki aşırı artışlar şirketin tahsilat problemi yaşadığına işaret edebilir. Bu da şirketin nakit yaratmasını zorlaştırabilir.

Duran Varlıklar

Maddi Duran Varlıklar: Şirketin bina, arsa, cihaz, makine, tesis gibi varlıklarının sınıflandırıldığı kalemdir. Maddi duran varlıklar amortisman düzeltmeleri dolayısıyla düşüş eğilimindedir. Ancak yatırım yapan şirketlerin maddi duran varlıkları artış gösterir. Bu yüzden maddi duran varlıkların artışı şirket açısından olumlu olarak değerlendirilmelidir.

Kaynaklar

Kısa Vadeli Yükümlülükler

Kısa Vadeli Finansal Borçlar: Şirketin kredi kuruluşları ve finansman araçlarıyla temin ettiği borçları gösteren kalemdir. Bu kaleme kaydedilen borçların faiz giderleri vardır ve bu giderler gelir tablosunun finansal giderler kısmına yazılır. Şirketlerin özellikle yüksek faiz ortamında kısa vadeli borçlarının artması finansman giderlerini yükseltir ve kârlılığın düşmesine sebep olur.

Ticari Borçlar: Şirketin ticari faaliyetleri sonunda oluşan borçlarını gösterir. Ticari borçlar finansal borçlar gibi finansman gideri oluşturmaz bu yüzden daha az risk oluşturur. Ticari borçlardaki artışların aşırılaşması şirketin

borçlarını ödemede sıkıntı yaşamaması olarak yorumlanabilir ancak ticari borç devir hızına bakmak daha doğru bir sonuç verecektir.

Uzun Vadeli Yükümlülükler

Uzun Vadeli Finansal Borçlar: Şirketin bir yıldan daha uzun vadeli, kredi kuruluşları ve mali piyasadan aldığı borçları gösteren kalemdir. Bu borçlar da her finansal borç gibi faiz giderine sebep olur. Uzun vadeli finansal borçların faiz oranlarının düşük olmasına dikkat edilmelidir.

Özkaynaklar

Özkaynaklar şirketin varlıklarını fonlarken kullandığı iç kaynakların toplamıdır. Özkaynaklar aynı zamanda şirketin defter değeri olarak da bilinir. Özkaynaklar toplamındaki artış şirket için olumlu kabul edilir.

Ödenmiş Sermaye: Şirketin hisse senedi sayısı ödenmiş sermaye rakamına eşittir. Bedelli, bedelsiz ya da tahsisli sermaye artırımını yapıldığında ödenmiş sermaye ve hisse senedi sayısı değişikliğe uğrar. Hisse başı kâr hesaplanırken ödenmiş sermaye kalemi kullanılır.

Geçmiş Yıl Kârları: Şirketin geçmiş yıllarda elde ettiği ve temettü olarak dağıtmayıp şirkette tuttuğu kârların toplamını gösterir. Bu kalemden biriken kârlar uzun vadede temettü olarak dağıtılabilir ya da bedelsiz sermaye artırımını yoluyla ödenmiş sermayeye dahil edilir.

Net İşletme Sermayesi

Şirketin dönen varlıklarından kısa vadeli yükümlülüklerinin çıkartılmasıyla elde edilir. Yani 1 yıl içerisinde ödenecek borçlar çıkarıldığında şirketin elinde kalan likit varlıklar toplamıdır. Net işletme sermayesinin pozitif olması gerekir. Aksi halde şirketin işletme sermayesi eksikliği nedeniyle borçlanması gerekebilir bu da finansman giderine yol açar ve şirketin kârlılığına zarar verir.

Net Yabancı Para Pozisyonu

Şirketin varlıkları ve kaynaklarının içerisinde dövizden oluşan kalemler bulunmaktadır. Örneğin: şirketin bankadaki nakitleri döviz mevduatta değerlendiriliyor olabilir ya da finansal borçlarının bir kısmı döviz kredilerinden oluşabilir. Şirketin bilançosundaki döviz varlıklar ile döviz kaynakları arasındaki farka net yabancı para pozisyonu denir. Bu kaleme finansal raporun dipnotlarından erişilebilir. Dövizin yükseldiği dönemde net yabancı para pozisyonu pozitif olan şirketler kur dolayısıyla ek gelir elde ederken, dövizin düştüğü dönemlerde zarar ederler. Net yabancı para pozisyonunun etkisini Fintables TV'de paylaştığımız videomuzdan hesaplayabilirsiniz.